

проличава дарбата на бждеция промишленникъ. Скоро той изпъкналъ като буденъ, предприемчивъ и издигнатъ българинъ. Това се хвърлило въ очи на турцитѣ и тѣ почнали да го притѣсняватъ въ работата му. По тия причини презъ 1830 год., когато почти половината отъ населението на Сливенъ се изселило къмъ Русия, и той напусналъ родния си градъ и потърсилъ своето щастие въ чужбина.

Въ Русия Добри Желѣзковъ се установилъ въ Севастополъ и се заловилъ съ търговия. Каква предприемчивостъ и какъвъ замахъ въ своята работа е ималъ този коравъ българинъ личи отъ това, че той не остава единъ обикновенъ дребенъ бакалинъ, а въ скоро време организира и развива една широка търговия въ международенъ мащабъ: донася колониалъ отъ Измиръ (Мала-Азия), внася въ Турция — въ българскитѣ земи — кримска вълна, купува отъ тия мѣста коприна и я продава въ Брашовъ и въ Виена. Дори и днесъ, когато благодарение на модернитѣ съобщителни сръдства разстоянията сж се скъсили до неимоверностъ, пакъ не всѣки може да се почувствува кадъренъ да прави такава обширна търговия съ разни страни. Какъ да преценимъ способноститѣ и инициативата на Добри Желѣзковъ, който е могълъ да търгува съ такъвъ размахъ преди сто години, когато още не е имало желѣзопътни съобщения и телеграфи и когато за българина Виена е била несравнено по-далечъ отъ днесъ?

Презъ своитѣ пътувания изъ Русия Добри Желѣзковъ ималъ случай да посети въ гр. Екатеринбургъ модерни за тогава текстилни фабрики. Новата фабрична техника направила силно впечатление на будния българинъ. У него се породила мисълта, да основе подобно заведение въ своята родина, да стане той самъ индустриалець.

Съ такова намѣрение Добри Желѣзковъ ликвидира съ търговията, закупува нѣкои машини и уреди, които прикрива въ денкове съ табашка вълна (понеже по това време не е било позволено да се изнасятъ машини отъ Русия) и се връща съ семейството си въ Сливенъ, дето въ 1834 година урежда, съ пренесенитѣ машини и уреди, въ къщата на жена си модерна тъкачница — начало на бждещата текстилна фабрика. Постепенно инвентарътъ на новото заведение се увеличава съ усъвършенствувани станове и даращи. Добри Желѣзковъ закупува изоставени имоти и дворове въ сръдство съ тъкачницата. Предприятието се разширява. Славата на новия промишленникъ почва да се носи изъ близкитѣ градове и села.

Уредилъ и стабилизиралъ фабриката си, Добри Желѣзковъ замисля да увеличи производството, като получи държавна подкрепа. За тая целъ отива въ Цариградъ и представя на правителството мостри отъ изработенитѣ сукна. Образцитѣ били одобрени и показани на Султанъ Махмудъ. Султанътъ, единъ просвѣтенъ владетель, който за времето е ималъ по-далечни замисли да реформира и модернизира държавата си, останалъ възхитенъ отъ постигнатитѣ резултати отъ Добри Желѣзковъ и взелъ подъ свое покровителство предприемчивия си поданикъ. Той издалъ специаленъ ферманъ, съ който обявява своето благоволение и покровителство на предприятието на Добри Желѣзковъ и го освобождава отъ данъци, като мотивира това съ значението, което ще има фабричното производство за стопанското въздигане на империята. Оригиналътъ на фермана се пази въ Народната библиотека въ София; сжщиятъ въ преводъ е публикуванъ въ книгата на Арх. Г. Козаровъ „Добри Желѣзковъ Фабрикаджия“, София, 1934 год., и гласи:

„Славни ми, справедливи сжднико, държавни чиновници, Сливенски войводи, бирникъ и почтени граждани на сливенската околия.

Да ви бжде известно, че като пристигне настоящата Ми висока заповѣдь, отнасяща се за сукната, които служатъ за облъкло на редовната Ни императорска войска, надзорътъ за реализирането, тъкането и внимателното изработване на платоветъ е възложенъ върху Добри Желѣзковъ, жителъ на сливенската околия, достойнството и способността на когото сж засвидетелствувани Намъ. Той ще приведе въ редъ всичко отъ дума на дѣло и ще разкрие такива нѣща на работниците, които тѣ въ действителностъ не знаятъ. Такивато лица, намиращи се въ империята Ми като него, сж за-